

מחון למשימה בהבעה בכתב בעברית לכיתה ט

שם התלמיד / שם התלמידה: _____ הכיתה: _____ התאריך: _____

1 מילות פתיחה

2 התוכן ומבנה הטקסט

☐ התוכן ומבנה הטקסט אינם הולמים את דרישות המשימה	☐ התוכן ומבנה הטקסט הולמים את דרישות המשימה במידה חלקית	☐ התוכן ומבנה הטקסט הולמים את דרישות המשימה במידה רבה	☐ התוכן ומבנה הטקסט הולמים את דרישות המשימה במידה רבה מאוד

איכות התוכן ואיכות מבנה הטקסט
(0-15 נק')

- האם יש בטקסט פתיחה וסיום? באיזו מידה הם איכותיים? (0-2 נק')
- האם יש בטקסט עמדה מבוססת ומוצדקת? באיזו מידה רכיבי התוכן (עמדה, ביסוס, הצדקה) איכותיים? (0-7 נק')
- באיזו מידה הטקסט לכיד ומקושר? (0-4 נק')
- באיזו מידה הטקסט עצמאי וניכר שיש בו מודעות לנמען ולנסיבות השיח? (0-2 נק')

הציון (0-15 נק'): _____

3 לשון הטקסט

☐ מבנה המשפטים תקין במידה מעטה (רוב המשפטים אינם תקינים)	☐ מבנה המשפטים תקין במידה חלקית	☐ מבנה המשפטים תקין

התחביר
(0-5 נק')

- באיזו מידה מבנה המשפטים תקין?
- באיזו מידה יש התאם דקדוקי במין, במספר וביידוע?
- באיזו מידה מילות היחס תקינות?
- באיזו מידה הפיסוק תקין?

הציון (0-5 נק'): _____

- האם משלב הלשון בינוני-גבוה בכל הטקסט?
- באיזו מידה אוצר המילים בטקסט עשיר, מגוון ומזויק?

משלב הלשון ואוצר המילים
(3-0 נק')

משלב הלשון ואוצר המילים הולמים את דרישות המשימה

משלב הלשון ואוצר המילים הולמים את דרישות המשימה במידה חלקית

משלב הלשון ואוצר המילים אינם הולמים את דרישות המשימה

הציון (3-0 נק'):

- באיזו מידה הטקסט כתוב ללא שגיאות כתיב?
- באיזו מידה שגיאות הכתיב פוגמות בהבנת הטקסט?

הכתיב
(2-0 נק')

אין שגיאות כתיב

יש מעט שגיאות כתיב

יש שגיאות כתיב רבות

יש שגיאות כתיב רבות, והן פוגמות בהבנת הטקסט

הציון (2-0 נק'):

סכום הנקודות:
(מתוך 25 נק')

הציון הסופי בסולם של 100-0:
(יש לכפול את סכום הנקודות ב-4)

4 התרשמות כללית מהטקסט וסיכום ההערכה

- באיזו מידה הטקסט מרשים (למשל יש בו נקודת מבט מעניינת, רעיונות מקוריים ודוגמאות מתאימות)?
- מה הן נקודות החוזק (מאפיינים בכתיבה שיש לשמר ולעודד)?
- מה הן הנקודות לחיזוק (מאפיינים בכתיבה שיש לפתח)?

משימה בהבעה בכתב

מדריך למורה ודוגמאות להערכה ולמשוב
לפי המחוון

הקדמה

המשימה בהבעה בכתב היא המשך של המבחן באוריינות שפה לכיתה ט, העוסק בהבנת הנקרא. המשימה מיועדת להעריך (בהערכה פנימית) את יכולתם של התלמידים לכתוב טקסט למטרת טיעון ושכנוע. מומלץ לתת את המשימה לתלמידים ימים אחדים לאחר שנבחנו במבחן. התלמידים יכולים להיעזר ברעיונות מהטקסטים שבמבחן, גם אם הטקסטים האלה אינם קשורים למשימה בהבעה בכתב באופן ישיר, אך אין הם מחויבים לכך. כדאי לייחד כ-60 דקות לכתיבה בכיתה.

הערכת הכתיבה היא לפי מחוון הערכה (המחוון למשימה בהבעה בכתב לכיתה ט מצורף בנפרד), ומומלץ ללוות אותה בשיחת משוב בין המורה ובין התלמיד. אפשר לקיים את שיחת המשוב עם כל אחד מהתלמידים או רק עם כמה תלמידים, אך מומלץ שכל התלמידים יקבלו את המחוון שבו כתב המורה את המשוב.

המשימה והמחוון פותחו לפי גישת ההערכה המעצבת¹. לפי גישה זו, המידע שיתקבל בעקבות ההערכה ישמש הן את המורים לתכנון תוכנית עבודה לקידום התלמידים, והן את התלמידים, שיקראו את המשוב שניתן להם וילמדו ממנו.

המחוון מיועד לאפיין את יכולות הכתיבה של כל תלמיד ולהבחין בין רמות הכתיבה השונות בכיתה, והוא מאפשר גמישות ומרחב בתהליך ההערכה. בעמודים 9–25 יש דוגמאות של טקסטים שהוערכו לפי המחוון.

הערכת הטקסט שכתב התלמיד היא בשני אופנים המשלימים זה את זה: (1) הערכה לפי ממדי ההערכה המקובלים: הערכת התוכן, המבנה והלשון; (2) הערכה לפי התרשמות כללית מהטקסט שכתב התלמיד.

במחוון יש שאלות המנחות כיצד להעריך את הטקסט לפי רכיבים שונים, ולפיהן יש לתת ציון מספרי לפי טווח הנקודות הכתוב. נוסף על כך יש סולם הערכה של שלוש רמות ביצוע או של ארבע רמות ביצוע, והוא מסייע למקם את יכולת הכתיבה בין הרמה המיטבית ובין הרמה הנמוכה. חשוב להדגיש שרמות הביצוע צריכות להיות מלוות בהסבר מפורט הנוגע לקביעת הרמה. הציון הסופי ייקבע לפי סולם של 0–100: בסיום הבדיקה יש לחבר את מספר הנקודות שקיבל התלמיד בכל רכיב, ולכפול את התוצאה ב-4.

ההערכה לפי המחוון מסתיימת בסיכום ההערכה, ולפיו אפשר לזהות את נקודות החוזק ביכולת הכתיבה של התלמיד ואת הנקודות לחיזוק. הסיכום ישמש גם לתכנון שיחת המשוב עם התלמיד ולבניית תוכנית עבודה עתידית ולתכנון ההוראה.

¹ המחוון נכתב על בסיס המדריך (למורה) של המבדק בכתיבה לכיתה ב, שפותח על ידי ראמ"ה (הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך), המזכירות הפדגוגית (הפיקוח על הוראת העברית) והמנהל הפדגוגי (האגף לחינוך יסודי). הוא עודכן לשם הערכת המשימה בהבעה בכתב לכיתה ט.

להלן סיכום השלבים בתהליך ההערכה של המשימה בהבעה בכתב וההוראה שבעקבותיה:

שלבים בתהליך ההערכה וההוראה

בדיקת הטקסט לפי המחוון

שיחת משוב עם התלמיד

בניית תוכנית עבודה אישית וכיתתית

תהליך ההערכה של המשימה בהבעה בכתב

בדיקת הטקסט לפי מחוון ההערכה

יש לקרוא את הטקסט שכתב התלמיד קריאה ראשונה ולבחון אם הוא הבין את המשימה:

● האם כתב התלמיד לפי הנושא הנדרש?

● האם כתב התלמיד לפי מאפייני הסוגה?

● האם היקף הטקסט שכתב התלמיד הוא לפי הנדרש?

אם רוב הטקסט עוסק בנושא שאינו הנושא הנדרש, או אם הטקסט אינו בסוגה הנדרשת (טקסט למטרות טיעון ושכנוע), או אם יש בטקסט פחות מ-40 מילים – אין להעריך את הכתיבה לפי רכיבי המחוון, ויש להבהיר לתלמיד בשיחת המשוב מה הן דרישות המשימה, ולבקש ממנו לכתוב טקסט חדש.

מבנה מחוון ההערכה

מחוון ההערכה כולל ארבעה חלקים. להלן הסבר על כל אחד מהם:

1. מילות פתיחה (של המעריך)

בחלק הזה התלמיד ככותב הוא המרכז (לעומת החלק הנוגע לסיכום ההערכה, שבו הטקסט הוא המרכז) והמעריך פונה אל הכותב באופן אישי. החלק הזה מיועד ליצור אווירה נעימה ונינוחה לפני תחילת ההערכה, לכן כדאי לפתוח בהערכה חיובית ותומכת.

מומלץ לנקוט סגנון חיובי (אך כן ואינו מאולץ), כגון "אני מעריך את המאמץ שעשית", "שמחתי לראות שהשקעת מחשבה בכתיבה", "מורגש שיפור ביחסך לכתיבת טקסט", "נהניתי לקרוא את הטקסט שכתבת", "התרשמתי מהשפה העשירה שלך".

2. התוכן ומבנה הטקסט

החלק הזה עוסק במבנה הטקסט ובתוכנו, ויש בו ארבעה רכיבים: (1) פתיחה וסיום; (2) עמדה, ביסוס העמדה והצדקתה; (3) לכידות וקישוריות; (4) עצמאות הטקסט, מודעות לנמען ולנסיבות השיח. כל אחד מהרכיבים האלה יוערך בנפרד לפי המחוון, ולאחר סיכום הנקודות תיקבע רמת הביצוע בחלק הזה.

להלן תיאור רכיבי ההערכה:

- **פתיחה** – יש משפט פתיחה אחד או כמה משפטי פתיחה, והם עוזרים לקורא להבין במה הכתיבה עוסקת, למשל משפט או משפטים שמתוארים בהם נושא הכתיבה או הרעיון המרכזי בה. עמדת הכותב או סיפור אישי עשויים להיות משולבים בפתיחה.
- **הערה**: ציטוט מושכל מהמשימה עצמה ייחשב פתיחה מתאימה.
- **סיום** – הסיום הולם את נושא המשימה ואת תוכנה. הסיום הוא משפט אחד או כמה משפטים הנובעים מהטקסט של התלמיד וחותרים אותו, כגון הבעת העמדה (אם לא נכתבה בתחילת הטקסט), חזרה על העמדה (שנכתבה בתחילת הטקסט או בהמשכו), המלצה (למשל על דרכי פעולה), מסקנה (הנובעת מהנימוקים), שאלה להמשך דיון עתידי בנושא ופנייה לנמען (למשל עידוד המשך העיסוק בנושא), הצעה (למשל פתרון בעיות שתוארו בטקסט).
- **עמדה** – יש בטקסט עמדה (מפורשת או משתמעת), והיא עשויה להיות בכל מקום בטקסט. העמדה עשויה להיות תומכת או מתנגדת, והיא יכולה גם להיות מורכבת, כלומר אינה חד־משמעית, אלא משקפת את התלבטות הכותב או את הסתייגותו.
- **ביסוס העמדה והצדקה** – יש בטקסט נימוקים מתאימים המבססים את העמדה ומצדיקים אותה. הביסוס עשוי להיות בעזרת הסברים, דוגמאות, נתונים, פירוט, תיאור תופעות, סיפור אישי וכדומה.
- **הערה**: אפשר שיהיו בטקסט הצעות והמלצות, אך אין הן תחליף לביסוס הנימוקים.
- **לכידות רעיונית** – רעיונות הטקסט לכידים: יש קשר טוב וברור בין הרעיונות, והם כתובים ברצף ולא בנקודות. הנושא המרכזי ברור, בולט ושזור בכל הטקסט ללא סטיות.
- **קישוריות** – חלקי הטקסט מקושרים היטב, והקישוריות מגוונת באמצעים לשוניים: מקדמי ארגון, מילות קישור ומאזכרים. אמצעי הקישור האלה משולבים בין הפסקות, בין המשפטים ובין המילים.
- **עצמאות הטקסט, מודעות לנמען ולנסיבות השיח** – הטקסט עצמאי, כלומר הוא יצירה חדשה העומדת ברשות עצמה, ואינה כבולה לטקסטים שהתלמיד הסתמך עליהם. כמו כן, עולה מהטקסט מודעות לנמען (לקורא), כלומר יש בו כל המידע הדרוש לנמען: המידע מפורט, מנומק ומפורש כדי שיהיה ברור לנמען במה הדברים אמורים. נוסף על כך ניכר שהתלמיד מודע לנסיבות השיח (לדוגמה, מאמר דעה בעיתון לעומת מכתב לגורם מסוים וכדומה).

3. לשון הטקסט

- **א. התחביר** – החלק הזה עוסק בתחביר הטקסט, כלומר בתקינות המשפטים (לפי הידע הנדרש מהתלמיד עד ראשית כיתה ט, על פי תוכנית הלימודים):
- המשפטים בטקסט שלמים, וסדר המילים בכל משפט תקין.

- השימוש בחלקי הדיבור תקין: יש התאם דקדוקי במין, במספר ובייזוע.
- מילות היחס תקינות וכתובות במקומות הנכונים.
- הפיסוק תקין: יש סימני פיסוק מתאימים בסוף המשפטים, הפסיקים מבארים את הטקסט ואת כוונת הכותב, והפיסוק בעזרת נקודתיים ובעזרת מירכאות תקין.

הערה: אין להפחית נקודות בשל אותה שגיאה יותר מפעם אחת, לכן אם הופחתו נקודות בחלק "התוכן ומבנה הטקסט", למשל, בשל שימוש שגוי במילת קישור הפוגעת במבנה הטקסט ובלכידותו, אין להפחית נקודות בשל השגיאה הזאת גם בחלק "התחביר".

ב. משלב הלשון ואוצר המילים – החלק הזה במחווון עוסק במשלב הלשון ובאוצר המילים בטקסט:

- משלב הלשון הוא משלב לשון הכתיבה והפרסום (בינוני-גבוה ותקני), אחיד בכל הטקסט ומותאם לנסיבות השיח ולנמען.
- אוצר המילים עשיר ומגוון, והשימוש במילים מדויק.

ג. הכתיב – החלק הזה במחווון עוסק בתקינות הכתיב בכל הטקסט: בחינת שגיאות הכתיב היא

- ביחס לאורך הטקסט, כלומר בטקסט קצר צפוי שיהיו פחות שגיאות כתיב מאשר בטקסט ארוך.
- הכתיב תקין בכל הטקסט (לתלמיד לא יופחתו נקודות בגין כתיבה שאינה לפי כללי הכתיב המלא).

- יש לבחון באיזו מידה שגיאות הכתיב פוגמות בהבנת הטקסט.

הערה: אין להפחית נקודות בשל שגיאת כתיב אחת, גם אם היא חוזרת בטקסט כמה פעמים.

4. התרשמות כללית מהטקסט וסיכום ההערכה

החלק הזה מיועד לתיעוד ההתרשמות מתוכן הטקסט ומאופן כתיבתו. יש לבחון באיזו מידה הרשימו תוכן הטקסט ואופן כתיבתו, למשל בעזרת נקודות מבט מעניינות או שגרתיות, רעיונות מקוריים או נדושים, דוגמאות מתאימות או דוגמאות שאינן מתאימות, לשון ציורית ואמצעים רטוריים מגוונים או לשון דבורה ללא אמצעים רטוריים.

בעקבות ההתרשמות הכללית מהטקסט ובחינה מעמיקה לפי המחווון מצטבר מידע על יכולת הכתיבה של התלמיד. יש להשתמש במידע הזה כדי לתאר את נקודות החוזק ואת הנקודות לחיזוק. נקודות החוזק הן המאפיינים שהצליח התלמיד להביא לידי ביטוי בכתיבתו באופן מיטבי ושכדאי לשמר, ואילו הנקודות לחיזוק הן המאפיינים שיש לשפר בכתיבתו של התלמיד לפי תוכנית עבודה אישית. המידע הזה הוא התשתית לשיחת המשוב עם התלמיד בנוגע לטקסט שכתב ולבניית תוכנית עבודה לשם תכנון המשך ההוראה.

שיחת משוב עם התלמיד

שיחת המשוב מיועדת לחזק את תחושת המסוגלות העצמית של התלמיד, להבנות עימו יחד את יכולות הכתיבה שלו ולחזק את הקשר בין המורה ובין התלמיד. המורה אינו קורא רק טקסט ומעריך אותו, אלא הוא דמות קשובה ואוהדת, והוא מלווה את התלמיד בתהליך הלמידה שלו. חשוב להסביר לתלמיד שבשיחה הזאת אפשר להתבונן על הטקסט ועל המחווה יחד ולחשוב מה כדאי לחזק בכתיבה.

אלה המטרות של שיחת המשוב:

- תיאור ההערכה הכתובה לתלמיד בליווי הסברים והבהרות;
- הגברת המודעות של התלמיד ליכולותיו ולתחומים שבהם הוא יכול להתפתח;
- הצבת מטרות אישיות כדי לקדם את תהליך הכתיבה של התלמיד.

להלן הנחיות בנוגע לשיחת המשוב:

- רצוי לקיים את שיחת המשוב סמוך לזמן כתיבת המשימה.
- חשוב ליידע את התלמיד מראש מתי תתקיים שיחת המשוב.
- שיחת המשוב תתבסס על המשוב שכתב המורה במחווה, והיא תותאם ליכולות התלמיד.
- לשון השיחה תהיה מובנת וברורה. רצוי שלא להשתמש במונחים מקצועיים אם אין הם תורמים לקידום התלמיד.
- חשוב להתחיל את השיחה במילות פתיחה חיוביות, וכדאי לאפשר לתלמיד להביע את דעתו על מה שכתב. אפשר להציע לו להתבונן בטקסט שכתב ולכרר מה הן, לדעתו, נקודות החוזק בכתיבתו ומה הן הנקודות לחיזוק בכתיבתו.
- אפשר לשאול את התלמיד שאלות בנוגע לעניינים שלא היו ברורים בזמן קריאת הטקסט שכתב.
- רצוי להראות לתלמיד את המשוב הכתוב במחווה ולהסביר לו מה הן נקודות החוזק בכתיבתו ומה הן הנקודות לחיזוק בכתיבתו (לא יותר משלוש נקודות). חשוב לעשות זאת לפי היכולת של התלמיד.
- כדאי לוודא שהמשוב הכתוב ברור לתלמיד. אפשר לעשות זאת בעזרת שאלות, כגון "למה תשים לב כשתכתוב בפעם הבאה?", "מה תעשה אחרת כשתכתוב טקסט טיעון בפעם הבאה?" נוסף על כך כדאי לתעד את תשובות התלמיד בקצרה, בייחוד את המטרות האישיות שלו. המידע הזה עשוי לסייע בבניית תוכנית עבודה לתלמיד.
- רצוי למסור עותק של המחווה הכתוב לידי התלמיד לאחר שתסתיים שיחת המשוב ולבקש ממנו לצרפו לתלפיון.

בניית תוכנית עבודה אישית וכיתתית

נקודות החוזק והנקודות לחיזוק התלמיד ככותב ושיחת המשוב הן הבסיס הטוב ביותר כדי לבנות תוכנית עבודה אישית וכיתתית לשם שיפור הכתיבה.

תוכנית העבודה האישית תתבסס על דברים שעלו בטקסט שכתב התלמיד, וגם על טקסטים אחרים שכתב.

מומלץ שיהיו בתוכנית העבודה **האישית** שני נושאים שנבחרו עם התלמיד יחד, למשל כתיבת פתיחה וסיום ושימוש בסימני פיסוק או ביסוס העמדה והצדקתה ושימוש תקין במילות קישור.

בניית תוכנית העבודה **הכיתתית** תתבסס על הטקסטים של תלמידי הכיתה שזוהו בהם הנושאים המשותפים שכדאי לחזק ולשפר בכתיבתם, למשל פיתוח הנימוקים וביסוסם ושימוש במקדמי ארגון ובמילות קישור הולמים.

דוגמאות של טקסטים שכתבו תלמידים והוערכו לפי המחון

נוסח משימת הכתיבה

לאחר שקראתם את הטקסטים ולמדתם על שפת האספרנטו, כתבו **מכתב** למשרד החינוך בישראל. במכתב הביעו את דעתכם בנוגע לשאלה אם כדאי ללמד את שפת האספרנטו כשפה נוספת בכל בתי הספר בארץ.

נמקו את דבריכם. היעזרו בטקסטים שקראתם, והוסיפו גם נימוקים מהידע האישי שלכם.

כתבו כ-200 מילים.

עלום משרד החינוך,

אראון אונסק"ו המליץ על אימוץ שפת האספרנטו כחלק מתוכנית הלימודים בבתי הספר ברחבי הצולא. כנציגת מועצת התלמידים ביצירי אני רוצה להביע את עמדותי בנושא. לדעתי, להוסיף את אימוץ שפת האספרנטו לתוכנית הלימודים בבתי הספר בישראל היא החלטה מצולא שאף פותרת בעיות רבות מכמה סיבות:

ראשית כל, חלק גדול מהלמידה בבית הספר נוצר כדי להעשיר את הידע של התלמידים ולפתח את המוח. לדעתי אימוץ האספרנטו יוכל להוסיף ולתרום רבות להתפתחות התלמידים, להעשרת הידע ואף ללמידת שפות אחרות בעתיד.

שנית, בימינו נקלטים כל יום המון צולאים חדשים בבתי הספר ברחבי הארץ שמתקשים להבין את השפה העברית, ליצור קשרים חברתיים וללמוד מקצועות שונים הנלמדים בבית הספר. פתרון לבעיה זו יכול להיות אימוץ שפת האספרנטו כחלק מתוכנית הלימודים. מכיוון שהשפה קלה ומהירה ללמידה, לא רק שהתלמידים יוכלו ללמוד ולהבין אותה אלא הם יוכלו גם לתקשר עם חבריהם לכיתה בקלות, והם יוכלו לעזור להם ללמוד את השפה המקומית ולהבין את החומר הנלמד בכיתה.

שלישית, כפי שידוע לנו, לאחר מלחמת הצולא הראשונה והשנייה כמות דוברי האספרנטו פחתה בצורה משמעותית וכיום צומדת רק על 2 מיליון אנשים מכל רחבי הצולא שדוברים אספרנטו. אם ילמדו את שפת האספרנטו בבתי הספר, קהילת דוברי האספרנטו תגדל ותפתח ובכך תצרום לתקשורת בין מדינות ותרבויות שונות להיות קלה יותר.

רביעית, אימוץ שפה חדשה ביחד עם חברי הכיתה יכול לעזור למצוא מכנה משותף ונושאי שיחה וכך ליצור עוד חברויות או לחלק חברויות קודמות ולפתח את הקשרים החברתיים של ילדים כחות חברתיים.

לסיכום, לדעתי אימוץ שפת האספרנטו בבתי הספר יכול לעזור בכל מיני דרכים מאונות והיבטים שונים, בין אם זה מבחינה חברתית, לימודית, או רק להעשרה. אימוץ שפת האספרנטו יכול לתרום רבות כחלק מתוכנית הלימודים בבתי הספר בישראל וברחבי הצולא.

1 מילות פתיחה

התרשמתי מהמכתב שכתבת. הצגת בו טיעונים מתחומים שונים התומכים בהמלצה לכלול את לימוד האספרנטו בתוכנית הלימודים, הטיעונים מוסברים היטב ומוצגים באופן מפורט ומשכנע.

2 התוכן ומבנה הטקסט

☐	☐	☐	☒	איכות התוכן ואיכות מבנה הטקסט (15-0 נק')
התוכן ומבנה הטקסט אינם הולמים את דרישות המשימה	התוכן ומבנה הטקסט הולמים את דרישות המשימה במידה חלקית	התוכן ומבנה הטקסט הולמים את דרישות המשימה במידה רבה	התוכן ומבנה הטקסט הולמים את דרישות המשימה רבה מאוד	

– האם יש בטקסט פתיחה וסיום? באיזו מידה הם איכותיים? (2-0 נק')

– האם יש בטקסט עמדה מבוססת ומוצדקת? באיזו מידה רכיבי התוכן (עמדה, ביסוס, הצדקה) איכותיים? (7-0 נק')

– באיזו מידה הטקסט לכיד ומקושר? (4-0 נק')

– באיזו מידה הטקסט עצמאי וניכר שיש בו מודעות לנמען ולנסיבות השיח? (2-0 נק')

במכתב יש פתיחה וסיום איכותיים. הפתיחה מבוססת על פרט מידע מטקסט המידע: ארגון אונסק"ו המליץ על לימוד שפת האספרנטו כחלק מתוכנית הלימודים בבתי הספר ברחבי העולם. הסיום מסכם את היתרונות בלימוד שפת האספרנטו. (2 נק')

במכתב יש עמדה בנוגע ללימוד שפת האספרנטו כשפה נוספת בבתי הספר, והיא מבוססת באמצעות טיעונים מתחומים שונים. הטיעונים מוסברים היטב ומוצגים באופן מפורט ומשכנע. (7 נק')

המכתב לכיד. כל פסקה עוסקת בטיעון אחר מדוע כדאי להוסיף את לימוד האספרנטו לתוכנית הלימודים. הקישוריות באה לידי ביטוי באמצעים שונים, כגון מנייה (ראשית כל, שנית, שלישית, רביעית), מקדמי ארגון (מכמה סיבות, אסיכות), מאזכרים (פתרון אמציה לו, אלאחוד ואלהבין אותה) וכן שימוש במילות קישור מגוונות, למשל להוספה (ואף), לסיבה (מכיוון e), לתנאי (אט) ועוד. (4 נק')

המכתב עצמאי וניתן להבינו גם ללא קריאת הטקסט על אספרנטו. ניכרת מודעות לנמען ולנסיבות השיח. (2 נק')

הציון (15-0 נק'): 15

3 לשון הטקסט

מבנה המשפטים תקין במידה מעטה (רוב המשפטים אינם תקינים)

מבנה המשפטים תקין במידה חלקית

מבנה המשפטים תקין

התחביר
(0-5 נק')

- באיזו מידה מבנה המשפטים תקין?
- באיזו מידה יש התאם דקדוקי במין, במספר וביידוע?
- באיזו מידה מילות היחס תקינות?
- באיזו מידה הפיסוק תקין?

מבנה המשפטים תקין, והמכתב כולל גם משפטים בעלי מבנים תחביריים ייחודיים, למשל **מכיוון שהשפה קלה ומהירה ללמידה, לא רק שהתלמידים יוכלו ללמוד ולהבין אותה אלא הם יוכלו גם לתקשר עם חבריהם לכיתה בקלות, והם יוכלו לעזור להם ללמוד את השפה המקומית ולהבין את החומר הנלמד בכיתה; לסיכום, לרצתי לימוד שפת האספרנטו במתי הספר יוכל לעזור בכל מיני דרכים מאונות והיבטים שונים, בין אם זה מחינה חברתית, לימודית, או רק להעשרה.**

הציון (0-5 נק'): **5**

משלב הלשון ואוצר המילים אינם הולמים את דרישות המשימה

משלב הלשון ואוצר המילים הולמים את דרישות המשימה במידה חלקית

משלב הלשון ואוצר המילים הולמים את דרישות המשימה

משלב הלשון ואוצר המילים
(0-3 נק')

- האם משלב הלשון בינוני-גבוה בכל הטקסט?
- באיזו מידה אוצר המילים בטקסט עשיר, מגוון ומדויק?

משלב הלשון ברוב חלקי המכתב בינוני-גבוה והולם את דרישות המשימה. במכתב יש שימוש באוצר מילים מדויק, עשיר ומגוון ובלשון גבוהה (למשל **נוצר כדי להעשיר את הידע, להוסיף ולתרום רבות להתפתחות התלמידים, למצוא מכנה משותף, לתרום רבות**), אך לצד זאת גם שימוש בכמה מילים מלשון הדיבור (למשל **המון צולפים, החלטה מצולפה**).

הציון (0-3 נק'): **3**

יש שגיאות כתיב רבות, והן פוגמות בהבנת הטקסט

יש שגיאות כתיב רבות

יש מעט שגיאות כתיב

אין שגיאות כתיב

הכתיב
(0-2 נק')

- באיזו מידה הטקסט כתוב ללא שגיאות כתיב?
- באיזו מידה שגיאות הכתיב פוגמות בהבנת הטקסט?

במכתב יש שתי שגיאות כתיב: **אלה** (במקום "אליא"), **ותתפתח** (במקום "ותפתח")

הציון (0-2 נק'): **1**

96 הציון הסופי בסולם של 0-100: (יש לכפול את סכום הנקודות ב-4)

24 סכום הנקודות: (מתוך 25 נק')

4 התרשמות כללית מהטקסט וסיכום ההערכה

כתבת מכתב משכנע ומרשים והצלחת להסביר היטב את עמדתך. הטיעונים שבמכתבך מוצגים באופן מפורט וברור, והמכתב מאורגן, לכיד ומקושר. כל הכבוד!

המכתב כתוב במשלב לשון בינוני-גבוה ההולם את המשימה, ושפתך עשירה ומדויקת. עם זאת במכתב משולבות גם כמה מילים אשר אופייניות פחות לשפת הכתיבה הרשמית (**האון צולית, החלטה אצולה**). החריגה במשלב צורמת מעט; היה כדאי להימנע ממילים אלו ובמקומן לכתוב מילים ההולמות את המשלב הלשוני. כמו כן שימי לב שנכלו במכתב שתי שגיאות כתיב (**ak** במקום "אלא", **תתפתק** במקום "תתפתח").

- באיזו מידה הטקסט מרשים (למשל יש בו נקודת מבט מעניינת, רעיונות מקוריים ודוגמאות מתאימות)?
- מה הן נקודות החוזק (מאפיינים בכתיבה שיש לשמר ולעודד)?
- מה הן הנקודות לחיזוק (מאפיינים בכתיבה שיש לפתח)?

שפת האספרנטו, אשר נוצרה על ידי אליצ'ר לוֹוֹוִיט זמנהוֹף בשנת 1887, היא שפה פשוטה
שמרתה היא לאחד את כל מדינות העולם.

על פי דצתי שפת האספרנטו יכולה להיות פריצת דרך בתחום התקשורת הבין-לאומית
ולשפר את יחסינו במדינות ולשפר את ביטחון תושבינו. אני ממליץ להוסיף את שפת
האספרנטו לתוכנית הלימודים בבתי הספר בשל הסיבות האלו:

ראשית, הרבה סיכסוכים נגרמים בגלל אי הבנה. כשצאית שניית מדברים שפות שונות זה
קשה ליישב אי הבנה, לכן שתי המדינות מתחילות מלחמות ובכך פוגעות בחיי התושבים
של שתיהן. אילו האספרנטו היתה שפה בין-לאומית היה קל הרבה יותר ליישב סכסוכים
ולתקן את הבנה בין שתי מדינות לפני שנתחיל מלחמה ובכך כולט מנצחים אף אחד לא
נפגע ושתי המדינות מביעות להסכמה.

שנית, למשפחות הרחבי העולם קשה להסתגל לתנאים החדשים כאשר צוברית לאור במדינה
אחרת. לילדים קשה לרכוש חברים חדשים מכיוון שללמוד את השפה של המדינה לוקח זמן
שבו הילדים נותרים בלי חברים. אם שפת האספרנטו תהיה חלק מתוכנית הלימודים שלנו
לילדים שמתחילים ללמוד בבתי ספר במדינות אחרות שדוברות שפה שהם לא מתמצאים
בה היה להם הרבה יותר קל לתקשר עם המורים והילדים האחרים, ובכך לרכוש חברים
חדשים בזמן מוקדם יותר מבלי שום צורך ללמוד שפה חדשה.

בנוסף, אם לא צוברית לאור במדינה אחרת כשטסים לחו"ל יכול להיות קשה לתקשר
עם התושבים בעיקר במדינות שלא דוברות אנגלית. לפעמים תיירית יכולית למצוא את
צמא במקומות שהם לא מכירים עקב חוסר יכולת בתקשורת עם נהג המוניית שלהם או
תושבים מקומיים אשר הם ביקשו מהם כיוונים ולא הבינו למה הם מתכוונים.

1 מילות פתיחה

במכתב שכתבת נימקת מדוע היית ממליץ ללמוד את שפת האספרנטו. התרשמתי מיכולתך להביא נימוקים מגוונים לביסוס עמדתך ומשפתך העשירה.

2 התוכן ומבנה הטקסט

☐	☐	☒	☐	איכות התוכן ואיכות מבנה הטקסט (0-15 נק')
התוכן ומבנה הטקסט אינם הולמים את דרישות המשימה	התוכן ומבנה הטקסט הולמים את דרישות המשימה במידה חלקית	התוכן ומבנה הטקסט הולמים את דרישות המשימה במידה רבה	התוכן ומבנה הטקסט הולמים את דרישות המשימה במידה רבה מאוד	

- האם יש בטקסט פתיחה וסיום? באיזו מידה הם איכותיים? (2-0 נק')
- האם יש בטקסט עמדה מבוססת ומוצדקת? באיזו מידה רכיבי התוכן (עמדה, ביסוס, הצדקה) איכותיים? (7-0 נק')
- באיזו מידה הטקסט לכיד ומקושר? (4-0 נק')
- באיזו מידה הטקסט עצמאי וניכר שיש בו מודעות לנמען ולנסיבות השיח? (2-0 נק')

לטקסט יש פתיחה המציגה את שפת האספרנטו, אך היא אינה קשורה ישירות למטרת המכתב. לטקסט אין סיום. (1 נק')

כתבת באופן ברור את עמדתך בנוגע להכנסת שפת האספרנטו לתוכנית הלימודים והבאת נימוקים מגוונים ומבוססים. עם זאת, לא כל הנימוקים קשורים באופן ישיר לשאלה אם כדאי ללמוד אספרנטו בבית הספר (למשל, נימוקים הקשורים בביטחון או בסכסוכים בין-לאומיים). (5 נק')

הטקסט לכיד, כולו עוסק בנושא אחד ואין סטייה מהנושא. הטקסט מקושר בעזרת מילות קישור מגוונות, לדוגמה: מנייה (ראשית, שנית, בנוסף), מילות קישור לתוצאה (לכן), לסיבה (מכיוון ש...) ולתנאי (אילו, אם). עם זאת יש לציין כי המשפט *צ'ל פי דעתי שפת האספרנטו יכולה להיות פריצת דרך מתחום התקשורת הבין-לאומית ולשפר את יחסינו במדינות ולשפר את ביטחון תושבינו* מופיע לפני הצגת העמדה *אני ממליץ להוסיף את שפת האספרנטו לתוכנית הלימודים*, ולמעשה שייך לנימוק הראשון המופיע בפסקה הבאה. עניין זה פוגם בלכידות. (3 נק')

הטקסט איננו כתוב כמכתב, ואין בו מודעות לנמען, משרד החינוך: אין פנייה בראש המכתב, וגם חלק מהטיעונים אינם רלוונטיים לנמען זה באופן ישיר, כפי שהוסבר מעלה. (0 נק')

הציון (0-15 נק'): 9

3 לשון הטקסט

מבנה המשפטים תקין במידה מעטה (רוב המשפטים אינם תקינים)

מבנה המשפטים תקין במידה חלקית

מבנה המשפטים תקין

התחביר
(0-5 נק')

- באיזו מידה מבנה המשפטים תקין?
- באיזו מידה יש התאם דקדוקי במין, במספר וביידוע?
- באיזו מידה מילות היחס תקינות?
- באיזו מידה הפיסוק תקין?

לרוב מבנה המשפטים תקין; יש התאם דקדוקי במין, במספר וביידוע, מילות היחס תקינות והפיסוק תקין. יש שגיאות מועטות, לדוגמה: **ולשפר את יחסינו במדינות** – צריך להיות "עם מדינות", וכן חסר משלים למילה "מדינות", למשל "עם מדינות שונות"; **את שפת האספרנטו תהיה חלק מתוכנית הלימודים שלנו... היה להם הרבה יותר קל ללמוד...** – צריך להיות "יהיה" בעתיד ולא "היה" בעבר. כמו כן חלק מהמשפטים ארוכים ומסורבלים, למשל **איזו האספרנטו היתה שפה בין-לאומית היה קל הרבה יותר ליישם סכסוכים ולהיציא להקנה בין שתי מדינות לפני שנתחיל מלחמה ובכך כולט מנצחית אף אחד לא נפגע ושתי המדינות מניצות להסכמה.**

הציון (0-5 נק'): **4**

משלב הלשון ואוצר המילים אינם הולמים את דרישות המשימה

משלב הלשון ואוצר המילים הולמים את דרישות המשימה במידה חלקית

משלב הלשון ואוצר המילים הולמים את דרישות המשימה

משלב הלשון ואוצר המילים
(0-3 נק')

- האם משלב הלשון בינוני-גבוה בכל הטקסט?
- באיזו מידה אוצר המילים בטקסט עשיר, מגוון ומדויק?

הטקסט כתוב במשלב בינוני-גבוה, והוא כולל שימוש באוצר מילים עשיר, לדוגמה: **פריצת דרך, אי הקנה, ליישם סכסוכים, איזו האספרנטו...** (תנאי בטל), **להסתגל, שלא דוברות אנגלית.** לצד זאת חלק מאוצר המילים אינו מדויק, לדוגמה: **שפה שהם לא מתממאים בה** (במקום "שפה שהם לא מכירים", "שפה זרה"), **לרכוש חברים בזמן מוקדם יותר** (במקום "במהרה", "בזמן קצר").

הציון (0-3 נק'): **3**

יש שגיאות כתיב רבות, והן פוגמות בהבנת הטקסט

יש שגיאות כתיב רבות

יש מעט שגיאות כתיב

אין שגיאות כתיב

הכתיב
(0-2 נק')

- באיזו מידה הטקסט כתוב ללא שגיאות כתיב?
- באיזו מידה שגיאות הכתיב פוגמות בהבנת הטקסט?

יש שגיאות כתיב אחת: **ממתנתה** (במקום "שמטרתה").

הציון (0-2 נק'): **2**

4 התרשמות כללית מהטקסט וסיכום ההערכה

כתבת טקסט ובו נימוקים התומכים בהמלצה ללמוד את שפת האספרנטו. הנימוקים שלך מגוונים, והם קשורים הן לאדם הפרטי (הסתגלות בעת מעבר למדינה אחרת, רכישת חברים, התמצאות בטיוול בחו"ל) והן לסוגיות בין-לאומיות (יישוב סכסוכים בין מדינות ומניעת מלחמות). הצגת את הטיעונים בפירוט ובאופן משכנע. עם זאת, שים לב כי לטקסט חסרה פסקת סיום המסכמת את עמדתך. כמו כן, חסרה במכתב התייחסות לנמען – המשימה הייתה לכתוב מכתב עבור משרד החינוך. פרט לכך שהנמען אינו מצוין במכתבך, גם לא כל הנימוקים קשורים ישירות לשאלה אם כדאי ללמד את שפת האספרנטו בבתי הספר בישראל.

המכתב כתוב בשפה בהירה ובמשלב לשוני בינוני-גבוה וללא שגיאות כתיב (פרט לשגיאה אחת). שים לב שלעיתים נפלו שגיאות בלשון, חלק מהמשפטים מעט מסורבלים, ובמקרים מסוימים אוצר המילים אינו מדויק מספיק. בטקסטים הבאים שתכתוב המשך לכתוב בשפה עשירה, ונסה לשפר את התחביר ולדייק אף יותר את הבחירה במילים ובביטויים.

- באיזו מידה הטקסט מרשים (למשל יש בו נקודת מבט מעניינת, רעיונות מקוריים ודוגמאות מתאימות)?
- מה הן נקודות החוזק (מאפיינים בכתיבה שיש לשמר ולעודד)?
- מה הן הנקודות לחיזוק (מאפיינים בכתיבה שיש לפתח)?

עלום!

מה דצתי על ללמוד אספרנטו?

נימוק 1: בבית ספרנו לומדים כל תלמיד שלוש שפות עברית, אנגלית ושפה לבחירה אני לדוגמה צרפתית. אפשר להוסיף לבחירת השפות שלנו גם אספרנטו שמי שרצה יוכל ללמוד.

נימוק 2: השפה היא שפה מיוחדת לדוגמה הצורה של הפועל בנטייה משתנה בהתאם לזמן בלבד ולא בהתאם לז'נדר ויותר נוח ללמוד זאת. צורת הזכר והנקבה הן זהות ללמדי פונים באותה צורה לבל אחד ולא כמו בעברית שיש לדו/לדואה שמו/שמה קטן/קטנה הכל אותו הדבר.

נימוק 3: השפה כוללת רק 500 מילים בסיסיות שמהן ניתן ליצור יותר מ-5000 מילים תקינות ובלכות זה תוק זמן קצר היה אפשר כבר להתחיל לדבר אספרנטו לא שוטף אבל לדבר ולדעת טוב. לצומת צרפתית שאני לומדת קשה לי מאוד ללמוד את השפה יש הרבה מילים מלא ביטויים צורות שונות ואותיות שלא שומעים לצומת אספרנטו שכל האותיות שנכתבו תמיד מבוטאות ולא כמו שאמרתי בצרפתית ואפילו באנגלית.

לסיכום כן חשוב ללמוד את השפה כי זאת שפה שהרבה מדברים בה וזאת שפה שהתחילה מאפס בלכות אדם אחד ויחיד.

1 מילות פתיחה

במכתב שלך מודגשת הקלות שבה אפשר ללמוד את שפת האספרנטו לעומת שפות אחרות. ביססת את הנימוקים שלך על הטקסט שקראת, ויפה שקישרת בין הדברים שלמדת על השפה לעולמך האישי ולניסיון שלך בלמידת שפות זרות.

2 התוכן ומבנה הטקסט

☐ התוכן ומבנה הטקסט אינם הולמים את דרישות המשימה	☐ התוכן ומבנה הטקסט הולמים את דרישות המשימה במידה חלקית	☒ התוכן ומבנה הטקסט הולמים את דרישות המשימה במידה רבה	☐ התוכן ומבנה הטקסט הולמים את דרישות המשימה רבה מאוד	איכות התוכן ואיכות מבנה הטקסט (15-0 נק')
---	--	---	---	---

- האם יש בטקסט פתיחה וסיום? באיזו מידה הם איכותיים? (2-0 נק')
- האם יש בטקסט עמדה מבוססת ומוצדקת? באיזו מידה רכיבי התוכן (עמדה, ביסוס, הצדקה) איכותיים? (7-0 נק')
- באיזו מידה הטקסט לכיד ומקושר? (4-0 נק')
- באיזו מידה הטקסט עצמאי וניכר שיש בו מודעות לנמען ולנסיבות השיח? (2-0 נק')

למכתב יש פתיחה קצרה המציגה את השאלה – *מה דעתו על אספרנטו?* הפתיחה אינה מציגה את עמדתך ואינה מפותחת, ולמעשה לא ברור אם מדובר בפתיחה או בכותרת. סיום המכתב מציג טיעונים חדשים ולא מסכם את הכתוב לפניו. (1 נק')

גוף המכתב מבקש להציג נימוקים מדוע כדאי ללמוד את שפת האספרנטו בבית הספר. אף על פי שהנימוקים מוצגים בפסקות שונות, אין מדובר בשלושה נימוקים שונים. בפסקה הראשונה ("נימוק 1") לא מוצג נימוק מדוע כדאי להוסיף לבחירת השפות את אספרנטו, אלא רק התייחסות לכך שאפשר לעשות זאת. הפסקות השנייה והשלישית מפרטות את הסיבה, והן עוסקות באותו עניין – אספרנטו היא שפה שקל ללמוד. עניין זה מוצג בדרכים שונות על-ידי דוגמאות מפורטות מהטקסט והשוואה ללימודי הצרפתית. כלומר, ניתן לומר שבגוף המכתב יש נימוק אחד, וביסוסו נשען הן על הטקסט והן על החוויה האישית שלך. שימי לב כי חלק מהביסוס לא כל כך רלוונטי למכתב, למשל הפירוט הרב על מאפייני השפה. רמז לנימוק נוסף מופיע בפסקת הסיום – *כי זאת שפה שהרבה מדברים בה* – אך נימוק זה אינו מפותח, וגם אינו מדויק לפי הכתוב בטקסט. (4 נק')

המכתב לכיד, עם כן, כאמור, הפסקה השנייה והשלישית עוסקות באותו נושא ולמעשה מהוות נימוק אחד מפורט. הקישוריות באה לידי ביטוי באמצעים שונים, כגון מקדמי ארגון (*לסיכום, לדוגמה*), מאזכרים (*השפה בהתייחסות לשפת האספרנטו*) ומילות קישור, למשל להוספה (*אם*), לסיבה (*ופיכוח זה*), להשוואה (*לצומת*) ועוד. עם זאת, הפסקות ממוספרות באופן המתאים למענה על שאלה ("נימוק 1", "נימוק 2", "נימוק 3"); כדאי היה לכתוב את המכתב כטקסט רציף. (3 נק')

המכתב עצמאי וניתן להבינו גם ללא קריאת הטקסט על אספרנטו, והוא כולל דוגמאות מפורטות מהטקסט. ניכרת מודעות לנמען ולנסיבות השיח. (2 נק')

הציון (15-0 נק'): 10

4 התרשמות כללית מהטקסט וסיכום ההערכה

כתבת מכתב יפה שבו הסברת שכדאי ללמד את שפת האספרנטו בחטיבת הביניים, כי היא שפה קלה ללמידה. הנימוקים שהבאת מתבססים על הטקסט, שניכר שהבנת אותו היטב ולמדת ממנו, וגם על השוואה לחוויה האישית שלך בלימודי הצרפתית. כל הכבוד לך על החיבור בין עולמך האישי ובין הטקסט והמשימה!

שימי לב שלמעשה הצגת טיעון אחד בגוף המכתב – כדאי ללמוד את שפת האספרנטו כי היא קלה ללמידה – ולא שלושה נימוקים שונים. נימוק נוסף "מסתתר" בפסקת הסיום – "כי זאת שפה שהרבה מדברים בה". היה כדאי להעביר טיעון זה לגוף המכתב (בסיכום אנחנו רק מסכמים ולא מביאים טיעונים חדשים) ולפתח אותו. האם יש לך רעיונות כיצד לעשות זאת?

כמו כן, שימי לב שנפלו במכתב כמה שגיאות תחביריות, ראי פירוט למעלה, והשתמשת גם בכמה מילים מהמשלב הדבור. קראי את ההערות, וגשי אליי אם תרצי עזרה והכוונה נוספת בעניין.

- באיזו מידה הטקסט מרשים (למשל יש בו נקודת מבט מעניינת, רעיונות מקוריים ודוגמאות מתאימות)?
- מה הן נקודות החוזק (מאפיינים בכתיבה שיש לשמר ולעודד)?
- מה הן הנקודות לחיזוק (מאפיינים בכתיבה שיש לפתח)?

עלום משרד החינוך.

אני כותב כדי להמליץ להוסיף שפה חדשה לתוכנית הלימודים. השפה תצטרף לתלמידים לדבר את כוללם ואלא יהיה להם קשה את שפות חדשות. השפה לא תחליף את השפה העברית. צלף שהיה שפה נוספת (אלא שהיה שפה נוספת) לתלמידים לתקשר ביניהם.

מקווה שתבינו אותי.

1 מילות פתיחה

כתבת מכתב שממליץ למשרד החינוך להוסיף את שפת האספרנטו לתוכנית הלימודים, והצגת בו נימוק טוב מדוע לעשות כן. עם זאת, המכתב קצר מאוד, והנימוק איננו מפותח.

2 התוכן ומבנה הטקסט

☐ התוכן ומבנה הטקסט אינם הולמים את דרישות המשימה	☒ התוכן ומבנה הטקסט הולמים את דרישות המשימה במידה חלקית	☐ התוכן ומבנה הטקסט הולמים את דרישות המשימה במידה רבה	☐ התוכן ומבנה הטקסט הולמים את דרישות המשימה במידה רבה מאוד
---	---	--	---

איכות התוכן ואיכות מבנה הטקסט (0-15 נק')

- האם יש בטקסט פתיחה וסיום? באיזו מידה הם איכותיים? (0-2 נק')
- האם יש בטקסט עמדה מבוססת ומוצדקת? באיזו מידה רכיבי התוכן (עמדה, ביסוס, הצדקה) איכותיים? (0-7 נק')
- באיזו מידה הטקסט לכיד ומקושר? (0-4 נק')
- באיזו מידה הטקסט עצמאי וניכר שיש בו מודעות לנמען ולנסיבות השיח? (0-2 נק')

יש בטקסט פתיחה הכוללת את עמדתך החיובית בנוגע להוספת שפה חדשה לתוכנית הלימודים *אני כותב כדי להמליץ להוסיף שפה חדשה לתוכנית הלימודים* וסיום עם פנייה לנמענים *מקווה שתבינו אותי*. אולם, הפתיחה והסיום קצרים, הם אינם מציגים או מסכמים היטב את תוכן המכתב, והיה מוטב להרחיב אותם. (1 נק')

בטקסט יש עמדה ברורה ונימוק – כדאי ללמוד אספרנטו כי השפה תעזור לדבר עם תלמידים מארצות אחרות. זהו נימוק טוב, והיה אפשר לפתח אותו יותר, וכן לתת נימוקים נוספים לצידו, כדי להרחיב את המכתב ולהפוך אותו למשכנע יותר. (3 נק')

הטקסט הקצר לכיד בחלקו; הפתיחה מציגה את העמדה, המשפט שאחריה את הנימוק, ואחריו פיתוח קצר של הנימוק, כולל התייחסות להסתייגות היכולה לעלות ממנו. עם זאת, המעברים בין המשפטים מעט חדים, כל משפט עוסק בנושא אחר. (3 נק')

יש בטקסט מודעות לנמען (משרד החינוך) ולנסיבות השיח, אך הוא אינו עצמאי – שם השפה "אספרנטו" אינו מוזכר בו כלל, ומהמכתב בלבד לא ברור לאיזו שפה אתה מתייחס. (1 נק')

הציון (0-15 נק'): 8

3 לשון הטקסט

מבנה המשפטים תקין במידה מעטה (רוב המשפטים אינם תקינים)

מבנה המשפטים תקין במידה חלקית

מבנה המשפטים תקין

התחביר
(0-5 נק')

- באיזו מידה מבנה המשפטים תקין?
- באיזו מידה יש התאם דקדוקי במין, במספר וביידוע?
- באיזו מידה מילות היחס תקינות?
- באיזו מידה הפיסוק תקין?

הטקסט קצר ולא כל המשפטים שבו תקינים, למשל אפשר למצוא שגיאה במילת היחס, **השפה תצלור את-תלמידים לדבר את תלמידים אחרים מארצות אחרות את השפה החדשה** במקום "בשפה החדשה"; שגיאה בהתאם **זה יהיה שפה** במקום "זו תהיה שפה"; שגיאה בזמן **שהיה שפה נוספת** במקום "שתהיה שפה נוספת". הפיסוק לאורך המכתב תקין, כל משפט מסתיים בנקודה.

הציון (0-5 נק'): 2

משלב הלשון ואוצר המילים אינם הולמים את דרישות המשימה

משלב הלשון ואוצר המילים הולמים את דרישות המשימה במידה חלקית

משלב הלשון ואוצר המילים הולמים את דרישות המשימה

משלב הלשון ואוצר המילים
(0-3 נק')

- האם משלב הלשון בינוני-גבוה בכל הטקסט?
- באיזו מידה אוצר המילים בטקסט עשיר, מגוון ומדויק?

משלב הלשון בינוני ואינו אחיד; לצד מילים ממשלב גבוה יותר, למשל **לתקשר ביניהם**, ישנו שימוש גם במילים מהמשלב הדבור, למשל **לא יהיה להם קשה עם שפות חדשות**.

הציון (0-3 נק'): 2

יש שגיאות כתיב רבות, והן פוגמות בהבנת הטקסט

יש שגיאות כתיב רבות

יש מעט שגיאות כתיב

אין שגיאות כתיב

הכתיב
(0-2 נק')

- באיזו מידה הטקסט כתוב ללא שגיאות כתיב?
- באיזו מידה שגיאות הכתיב פוגמות בהבנת הטקסט?

בטקסט הקצר יש שגיאות כתיב: **אם** (במקום "עם"), **אלה** (במקום "אלא"), **נושפת** (במקום "נוספת")

הציון (0-2 נק'): 1

52 **הציון הסופי בסולם של 0-100:**
(יש לכפול את סכום הנקודות ב-4)

13 **סכום הנקודות:**
(מתוך 25 נק')

4 התרשמות כללית מהטקסט וסיכום ההערכה

במכתב הקצר הבעת את עמדתך החיובית בנוגע להוספת שפת האספרנטו לתוכנית הלימודים, ונימקת אותה באמצעות הנימוק שהשפה תעזור לתלמידים לדבר עם תלמידים מארצות אחרות. זה נימוק מצויין! הייתי שמחה לו היית מרחיב ומסביר אותו יותר, וגם מוסיף למכתב נימוקים נוספים המסבירים מדוע חשוב בעיניך להוסיף את לימודי השפה לתוכנית הלימודים.

שים לב ששם השפה, "אספרנטו", לא מופיע במכתב אפילו פעם אחת. חשוב לציין את שם השפה כדי שהנמענים יבינו לאיזו שפה אתה מתייחס.

במכתב נפלו כמה שגיאות לשון, למשל במילות יחס ובהתאם, וכן כמה שגיאות כתיב.

תוכל לכתוב מחדש את המכתב ולהגיש לי אותו לבדיקה. התמקד בפיתוח התוכן ובהוספת נימוקים נוספים, כמו גם בתיקון השגיאות הלשוניות. אשמח לעזור לך במידת הצורך. בהצלחה!

- באיזו מידה הטקסט מרשים (למשל יש בו נקודת מבט מעניינת, רעיונות מקוריים ודוגמאות מתאימות)?
- מה הן נקודות החוזק (מאפיינים בכתיבה שיש לשמר ולעודד)?
- מה הן הנקודות לחיזוק (מאפיינים בכתיבה שיש לפתח)?

משימה בהבעה בכתב לכיתה ט

מדריך למורה ודוגמאות להערכה ולמשוב לפי המחווין

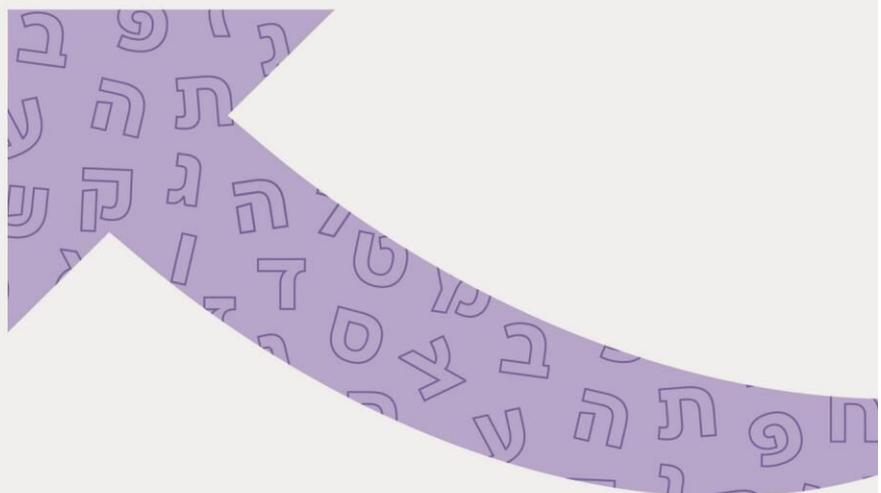
כל הזכויות שמורות למדינת ישראל, משרד החינוך, ראמ"ה. השימוש במסמך זה, לרבות הפריטים שבו, מוגבל למטרות לימוד אישיות בלבד או להוראה ולבחינה על ידי מוסד חינוך בלבד, לפי הרשאה מפורשת למוסד חינוך באתר ראמ"ה. זכויות השימוש אינן ניתנות להעברה. חל איסור מפורש לכל שימוש מסחרי וכן לכל מטרה אחרת שאינה מסחרית. אין להעתיק, להפיץ, לעבד, להציג, לשכפל, לפרסם, להנפיק רישיון, ליצור עבודות נגזרות בין על ידי המשתמש ובין באמצעות אחר לכל מטרה או למכור פריט מפרטי המידע, התוכן, המוצרים או השירותים שמקורם במסמך זה. תוכן המבחינים, לרבות טקסט, תוכנה, תמונות, גרפיקה וכל חומר אחר המוכלל במסמך זה, מוגן על ידי זכויות יוצרים, סימני מסחר, פטנטים או זכויות יוצרים וקניין רוחני אחרות, ועל פי כל דין; כל זכות שאינה ניתנת במסמך זה במפורש, דינה כזכות שמורה.

שם התלמיד/ה:

הכיתה:

משימה בהבעה בכתב

הנחיות

בעמוד הבא כתובה משימה בהבעה בכתב.

להלן הנחיות בנוגע למשימה:

- כתבו מכתב בהתאם להוראות והביעו בו את עמדתכם בנוגע לנושא המשימה.
- הקפידו על תוכן בהיר ועל מבנה המתאים לסוגה.
- הקפידו גם על ניסוח מדויק, על סימני פיסוק תקינים, על כתיב תקין ועל כתב יד ברור.
- עמוד 5 מיועד לטיוטה. אפשר להיעזר בו, והכתוב בו לא ייבדק.

בהצלחה!

משימה בהבעה בכתב

לכיתה ט

כל הזכויות שמורות למדינת ישראל, משרד החינוך, ראמ"ה. השימוש במסמך זה, לרבות הפריטים שבו, מוגבל למטרות לימוד אישיות בלבד או להוראה ולבחינה על ידי מוסד חינוך בלבד, לפי הרשאה מפורשת למוסד חינוך באתר ראמ"ה. זכויות השימוש אינן ניתנות להעברה. חל איסור מפורש לכל שימוש מסחרי וכן לכל מטרה אחרת שאינה מסחרית. אין להעתיק, להפיץ, לעבד, להציג, לשכפל, לפרסם, להנפיק רישיון, ליצור עבודות נגזרות בין על ידי המשתמש ובין באמצעות אחר לכל מטרה או למכור פריט מפרטי המידע, התוכן, המוצרים או השירותים שמקורם במסמך זה. תוכן המבחנים, לרבות טקסט, תוכנה, תמונות, גרפיקה וכל חומר אחר המוכל במסמך זה, מוגן על ידי זכויות יוצרים, סימני מסחר, פטנטים או זכויות יוצרים וקניין רוחני אחרות, ועל פי כל דין; כל זכות שאינה ניתנת במסמך זה במפורש, דינה כזכות שמורה.